

รายงานผลการประเมิน

ความเสี่ยงการทุจริต ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย

ประจำปีงบประมาณ 2568

คำนำ

การทุจริตโดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับสินบน เป็นปัญหาเรื้อรังที่บ่อนทำลายความเชื่อมั่นของสาธารณะและขัดขวางการพัฒนาประเทศ โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้าง **องค์กรที่โปร่งใส ซื่อสัตย์ และปราศจากการทุจริตทุกรูปแบบ** โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ ความน่าเชื่อถือ และประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างร้ายแรง รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความมุ่งมั่นของเราในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้เป็น **สถานศึกษาด้านธรรมาภิบาล** สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในคุณธรรม และส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

บทนำ

โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย มุ่งมั่นที่จะเป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำที่ผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพและคุณธรรม การป้องกันและปราบปรามการทุจริตจึงเป็นนโยบายสำคัญที่ผู้บริหารให้ความสำคัญสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสินบน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและขัดต่อหลักคุณธรรมจริยธรรมอย่างร้ายแรง รายงานผลการประเมินความเสี่ยงฉบับนี้ ได้รับการจัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ด้วยความร่วมมือจากบุคลากรทุกภาคส่วน เพื่อ **ระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และกำหนดมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต** ในประเด็นสินบนให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินภารกิจด้านการศึกษาได้อย่างราบรื่น โปร่งใส และเป็นที่ไว้วางใจของสังคม

ส่วนที่ 1

1. หลักการและเหตุผล

การทุจริตเป็นปัญหาสากลที่ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม ไม่เว้นแม้แต่สถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทุจริตในรูปแบบของ **สินบน** ซึ่งมักเกิดขึ้นจากความพยายามในการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบผ่านการ เสนอหรือเรียกรับสิ่งตอบแทน เพื่อให้ได้มาซึ่งการกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ อันจะนำไปสู่ความได้เปรียบที่ไม่ เป็นธรรม การรับสินบนไม่เพียงแต่ผิดกฎหมายและหลักจริยธรรมเท่านั้น แต่ยังส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรม เสีย โอกาส และทำลายความเชื่อมั่นของประชาชนต่อองค์กรภาครัฐอย่างร้ายแรง

โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ในฐานะหน่วยงานภาครัฐที่ให้บริการสาธารณะด้านการศึกษา ตระหนักถึงความจำเป็น อย่างยิ่งในการ **ป้องกัน ควบคุม และจัดการความเสี่ยง** ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตโดยเฉพาะประเด็นสินบน เพื่อให้ การดำเนินงานทุกขั้นตอนเป็นไปอย่าง **โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้** สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงหลักธรรมาภิบาลใน การบริหารจัดการ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบนจึงเป็นกลไกสำคัญในการระบุดูแล ป้องกัน ชะลอ โท้ว และโอกาสในการเกิดสินบน เพื่อวางแผนและกำหนดมาตรการเชิงรุกในการป้องกันมิให้ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้น ในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อ **ระบุ** กระบวนการปฏิบัติงาน กิจกรรม หรือตำแหน่งงานที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดสินบนภายใน โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย.
2. เพื่อ **ประเมิน** ระดับโอกาสที่จะเกิดสินบน และระดับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากมีการรับสินบน เพื่อ จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง.
3. เพื่อ **กำหนดมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง** ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกัน ลด หรือควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบน.
4. เพื่อ **สร้างความตระหนักรู้** ให้แก่บุคลากรทุกคนเกี่ยวกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสินบน และส่งเสริม วัฒนธรรมองค์กรที่ไม่ทนต่อการทุจริต.
5. เพื่อเป็น **ข้อมูลประกอบการจัดทำแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริต** ของโรงเรียนให้มีความสมบูรณ์ และเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น.

3. ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการรายงานฉบับนี้ จึงขอให้อ่านนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้:

- **สินบน (Bribery):** หมายถึง การให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ ขอ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลอื่น ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อบุคคลหนึ่งกระทำการหรืองดเว้นการกระทำใดๆ อันมิชอบด้วยหน้าที่ หรือเพื่อให้ได้รับประโยชน์ที่ไม่เป็นธรรม.
- **ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk):** หมายถึง โอกาสที่จะเกิดการทุจริตและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการทุจริตนั้น.
- **การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment):** หมายถึง กระบวนการในการระบุ วิเคราะห์ และประเมินระดับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น.
- **โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood):** หมายถึง ความน่าจะเป็นหรือความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์การทุจริตในประเด็นสินบน.
- **ผลกระทบ (Impact):** หมายถึง ระดับความเสียหายหรือผลร้ายที่อาจเกิดขึ้นหากมีการทุจริตในประเด็นสินบน.
- **มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management Measures):** หมายถึง การดำเนินการเพื่อลดโอกาสการเกิด หรือลดผลกระทบของความเสี่ยงการทุจริต.
- **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders):** หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบ หรือสามารถส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ หรือหน่วยงานภายนอก.

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

1. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบนของโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ดำเนินการโดยพิจารณาจาก 2 มิติหลัก ได้แก่ โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) เพื่อให้สามารถจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบ

ระดับ	คำอธิบาย	คะแนน
5	มีโอกาสสูงมาก (Almost Certain): คาดว่าจะเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือเคยเกิดขึ้นหลายครั้งในอดีต (เช่น 2 ครั้งขึ้นไปในรอบ 3 ปี) หรือมีข้อมูลเชิงประจักษ์บ่งชี้ว่ามีความเสี่ยงสูงมาก.	5
4	มีโอกาสสูง (Likely): คาดว่าจะเกิดขึ้นได้ หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น (เช่น 1 ครั้งในรอบ 3 ปี) หรือมีปัจจัยสนับสนุนให้เกิดได้ง่าย.	4
3	มีโอกาสปานกลาง (Moderate): อาจเกิดขึ้นได้ในบางสถานการณ์ หรือเคยเกิดขึ้นบ้างแต่ไม่บ่อย (เช่น 1 ครั้งในรอบ 5 ปี) หรือมีช่องโหว่ที่สามารถถูกใช้ประโยชน์ได้.	3
2	มีโอกาสน้อย (Unlikely): ไม่น่าจะเกิดขึ้น แต่ก็มีความเป็นไปได้ หรือไม่เคยเกิดขึ้นแต่มีปัจจัยเสี่ยงเพียงเล็กน้อย.	2
1	มีโอกาสน้อยมาก (Rare): แทบจะไม่มีโอกาสเกิดขึ้น หรือไม่เคยเกิดขึ้นเลยในอดีต และมีมาตรการควบคุมที่เข้มแข็ง.	1

2) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับ	คำอธิบาย	คะแนน
5	รุนแรงมาก (Catastrophic): ส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อโรงเรียนโดยรวม เช่น เสียหายต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงอย่าง irreparable ถูกดำเนินคดีอาญาร้ายแรง งบประมาณเสียหายจำนวนมาก (มากกว่า 500,000 บาท) มีผลกระทบต่อการเรียนการสอนในวงกว้าง.	5
4	รุนแรง (Major): ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือ เสียหายต่อชื่อเสียงอย่างรุนแรง อาจถูกดำเนินคดีทางแพ่งหรือปกครอง งบประมาณเสียหายจำนวนมาก (200,000 - 500,000 บาท) มีผลกระทบต่อกลุ่มนักเรียน/บุคลากรจำนวนมาก.	4
3	ปานกลาง (Moderate): ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่น เสียหายต่อชื่อเสียงพอสมควร อาจถูกตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย งบประมาณเสียหายปานกลาง (50,000 - 200,000 บาท) มีผลกระทบต่อกลุ่มบุคคลบางส่วน.	3
2	น้อย (Minor): ส่งผลกระทบเพียงเล็กน้อยต่อภาพลักษณ์ อาจได้รับการตักเตือน งบประมาณเสียหายเล็กน้อย (10,000 - 50,000 บาท) มีผลกระทบจำกัดเฉพาะรายบุคคล.	2
1	น้อยมาก (Insignificant): แทบไม่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ ไม่มีความเสียหายทางการเงินหรือเสียหายเพียงเล็กน้อย (น้อยกว่า 10,000 บาท) ไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน.	1

3) เกณฑ์การจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Degree of Risk)

คะแนนรวม	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยง	คำจำกัดความและแนวทางปฏิบัติ
15 - 25	สูงมาก (Very High)	ต้องได้รับความใส่ใจสูงสุด เร่งกำหนดมาตรการควบคุมและป้องกันทันที โดยผู้บริหารสูงสุดต้องเข้ามาดูแล.
10 - 14	สูง (High)	ต้องได้รับการจัดการและควบคุมอย่างเร่งด่วน กำหนดมาตรการแก้ไขและป้องกันที่ชัดเจน.
6 - 9	ปานกลาง (Medium)	ต้องกำหนดมาตรการควบคุมและติดตามผลอย่างใกล้ชิด ควรมีการทบทวนมาตรการเป็นประจำ.
1 - 5	ต่ำ (Low)	สามารถบริหารจัดการได้ด้วยมาตรการควบคุมทั่วไป และติดตามผลตามความเหมาะสม.

2. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

จากการประชุมหารือและระดมสมองของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากข้อมูลย้อนหลัง ข้อร้องเรียนที่เคยมี (หากมี) และขั้นตอนการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้ระบุและประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ดังตารางต่อไปนี้:

ลำดับที่	กระบวนการ/กิจกรรม/ตำแหน่งงานที่มีความเสี่ยง	คำอธิบายความเสี่ยงด้านสินบน (พฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้น)	โอกาส (L)	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ระดับความ
1	การรับนักเรียน	การเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้ปกครอง เพื่อให้บุตรหลานได้รับการพิจารณาเข้าเรียนเป็นพิเศษ หรือได้เข้าเรียนในห้องเรียนที่มีความต้องการสูง	4	5	20	สูงมาก
2	การจัดซื้อจัดจ้าง (ครุภัณฑ์, วัสดุ)	การเรียกรับเงิน หรือการให้/รับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ เพื่อให้ได้รับเลือกเป็นคู่สัญญา หรือให้ได้ราคาที่สูงกว่าความเป็นจริง	3	4	12	สูง
3	การดำเนินการโครงการ/กิจกรรมพิเศษ	การเรียกรับเงินหรือส่วนแบ่งจากค่าธรรมเนียม/ค่าใช้จ่ายจากผู้จัดโครงการ/ผู้ปกครอง หรือการเลือกใช้บริการผู้ประกอบการโดยมีผลประโยชน์แอบแฝง	3	3	9	ปานกลาง
4	การรับบริจาค	การแสวงหาประโยชน์ส่วนตนจากการรับบริจาค หรือการให้สิทธิพิเศษแก่ผู้บริจาค รายใหญ่โดยไม่เป็นธรรม	2	3	6	ปานกลาง
5	การพิจารณาผลการเรียน/ผลการปฏิบัติงาน	การเรียกรับผลประโยชน์เพื่อเปลี่ยนแปลงเกรด หรือให้ผลการประเมินที่ดีขึ้นแก่บุคลากร/นักเรียน	2	4	8	ปานกลาง
6	การออกเอกสารรับรองต่างๆ	การเรียกรับเงินเพื่อเร่งรัดการออกเอกสาร หรือออกเอกสารรับรองที่เป็นเท็จ	1	2	2	ต่ำ

สรุปผลการประเมิน: จากตารางข้างต้น พบว่า "การรับนักเรียน" เป็นประเด็นที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดสินบนในระดับ **สูงมาก** ซึ่งต้องได้รับการจัดการอย่างเร่งด่วนและเข้มงวดที่สุด ส่วนประเด็นอื่นๆ อยู่ในระดับสูงและปานกลาง ซึ่งต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสมเช่นกัน

3. มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

เพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นสินบน โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ได้กำหนด มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยแบ่งตามระดับความรุนแรงของความเสี่ยง ดังนี้:

ก. มาตรการสำหรับความเสี่ยงระดับสูงมาก (Very High Risk) - (เน้น: การรับนักเรียน)

1. นโยบายและระเบียบที่เข้มงวด:

- ประกาศนโยบาย "Zero Tolerance" ต่อการรับสินบน: เน้นย้ำอย่างชัดเจนว่าโรงเรียนไม่มีนโยบายรับสินบน และผู้กระทำผิดจะได้รับการลงโทษขั้นสูงสุดตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง.
- กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการรับนักเรียนที่โปร่งใสและเป็นธรรม: เผยแพร่หลักเกณฑ์ คุณสมบัติ และขั้นตอนการรับนักเรียนทุกประเภทอย่างละเอียดและชัดเจนบนเว็บไซต์โรงเรียน และช่องทางสาธารณะ.
- ห้ามมิให้บุคลากรติดต่อกับผู้ปกครองเป็นการส่วนตัวในเรื่องการรับนักเรียน: กำหนดให้การติดต่อสื่อสารและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการรับนักเรียนต้องผ่านช่องทางและ คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น.

2. การควบคุมภายในและการตรวจสอบ:

- แต่งตั้งคณะกรรมการรับนักเรียนจากหลายภาคส่วน: ประกอบด้วยบุคลากรจากแผนกต่างๆ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และผู้ปกครองที่ได้รับเลือก เพื่อให้เกิดความหลากหลายและตรวจสอบ ถ่วงดุล.
- บันทึกหลักฐานการรับนักเรียนทุกขั้นตอน: บันทึกการสัมภาษณ์ การตรวจสอบเอกสาร และ คะแนนการคัดเลือกอย่างละเอียดและเป็นระบบ.
- สุ่มตรวจสอบย้อนหลังกระบวนการรับนักเรียน: โดยคณะกรรมการตรวจสอบภายในหรือ หน่วยงานภายนอก เพื่อค้นหาความผิดปกติ.

3. การสร้างความตระหนักรู้และการสื่อสาร:

- ประชาสัมพันธ์ช่องทางการรับนักเรียนที่ถูกต้องและช่องทางการแจ้งเบาะแสการทุจริตอย่าง กว้างขวาง: ผ่านเว็บไซต์โรงเรียน ป้ายประกาศ แผ่นพับ และการประชุมผู้ปกครอง.

- จัดอบรมพิเศษให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการรับนักเรียน: เน้นย้ำกฎหมายและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับการห้ามรับสินบน และผลกระทบของการทุจริต.

4. การตอบสนองต่อเหตุการณ์ (หากเกิดขึ้น):

- กำหนดช่องทางการแจ้งเบาะแสการทุจริตที่ปลอดภัยและเป็นความลับ: รับประกันการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส.
- แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงที่เป็นกลางและรวดเร็ว: เมื่อมีข้อร้องเรียนหรือเบาะแส.

ข. มาตรการสำหรับความเสี่ยงระดับสูงและปานกลาง (High and Medium Risk) - (การจัดซื้อจัดจ้าง, โครงการ/กิจกรรมพิเศษ, การรับบริจาค, การพิจารณาผลการเรียน/ปฏิบัติงาน)

1. การจัดซื้อจัดจ้าง:

- ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุภาครัฐอย่างเคร่งครัด: ทุกขั้นตอนต้องถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้.
- เปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง: เผยแพร่แผนการจัดซื้อจัดจ้าง ผลการจัดซื้อจัดจ้าง และข้อมูลคู่สัญญาบนเว็บไซต์โรงเรียน และระบบ e-GP.
- แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและคณะกรรมการตรวจการจ้างจากหลายฝ่าย: เพื่อการตรวจสอบและถ่วงดุล.
- จัดทำบัญชีทรัพย์สินที่ชัดเจนและตรวจสอบได้.
- ส่งเสริมการใช้ระบบ e-bidding/e-marketplace เพื่อลดการติดต่อโดยตรงและเพิ่มความโปร่งใส.

2. การดำเนินการโครงการ/กิจกรรมพิเศษ:

- จัดทำแผนการจัดโครงการ/กิจกรรมที่ชัดเจน: ระบุวัตถุประสงค์ งบประมาณ และการใช้จ่ายอย่างละเอียด.
- อนุมัติค่าใช้จ่ายตามระเบียบและโปร่งใส: ทุกรายการต้องมีหลักฐานและตรวจสอบได้.
- เปิดเผยข้อมูลค่าใช้จ่ายโครงการ/กิจกรรมต่อผู้ปกครอง/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: โดยเฉพาะโครงการที่มีการเรียกเก็บเงินจากผู้ปกครอง.

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคผู้ปกครองในการตรวจสอบ: อาจมีตัวแทนผู้ปกครองร่วมเป็นคณะกรรมการบางส่วน.

3. การรับบริจาค:

- กำหนดนโยบายและขั้นตอนการรับบริจาคที่ชัดเจน: ต้องโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค.
- ออกใบเสร็จรับเงินบริจาคทุกครั้ง: และบันทึกข้อมูลการบริจาคอย่างเป็นระบบ.
- รายงานผลการใช้จ่ายเงินบริจาค: เผยแพร่ให้สาธารณะและผู้บริจาคทราบ.
- ห้ามมิให้บุคลากรแสวงหาผลประโยชน์จากการรับบริจาค.

4. การพิจารณาผลการเรียน/ผลการปฏิบัติงาน:

- กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจนและเป็นธรรม: เผยแพร่ให้นักเรียนและบุคลากรรับทราบ.
- จัดให้มีการตรวจสอบทบทวนผลการประเมิน: โดยคณะกรรมการหรือผู้บริหาร.
- มีช่องทางให้นักเรียน/บุคลากรยื่นอุทธรณ์ผลการประเมิน.
- ห้ามมิให้บุคลากรเรียกรับผลประโยชน์เพื่อเปลี่ยนแปลงผลการประเมิน.

ค. มาตรการสำหรับความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk) - (เน้น: การออกเอกสารรับรองต่างๆ)

1. กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการที่ชัดเจน: เผยแพร่ให้ผู้มาติดต่อทราบ.
2. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการออกเอกสารรับรอง: เพื่อให้บุคลากรทุกคนปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน.
3. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการแจ้งเรื่องร้องเรียน/ข้อเสนอแนะ หากพบความล่าช้าหรือการเรียกรับผลประโยชน์.
4. สุ่มตรวจสอบกระบวนการออกเอกสารเป็นระยะ.

มาตรการเสริมสำหรับทุกระดับความเสี่ยง:

- สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ไม่ทนต่อการทุจริต: จัดอบรม จริยธรรมและคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง เน้นย้ำความสำคัญของความซื่อสัตย์สุจริต และเป็นแบบอย่างที่ดี.

- **ช่องทางการแจ้งเบาะแสและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส:** จัดให้มีช่องทางที่หลากหลาย (เช่น ผู้รับเรื่องร้องเรียน, อีเมล, โทรศัพท์สายตรง) และรับประกันการปกป้องข้อมูลและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสอย่างเข้มงวด.
- **การลงโทษอย่างเด็ดขาด:** หากพบการกระทำผิดเกี่ยวกับการรับสินบน จะดำเนินการสอบสวนและลงโทษตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม เพื่อให้เป็นตัวอย่างและสร้างความเกรงกลัว.
- **การติดตามและประเมินผล:** คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจะติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันอย่างใกล้ชิด และทบทวนการประเมินความเสี่ยงและมาตรการเป็นประจำทุกปี หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสำคัญ.